

Sovražnega ptiča smo sestrelili.

Tina Jakolič piše dne 14. okt. svojim domačim v Rače:

Pred par dnevi so tu pri nas italijanskega ptiča s topovskim strelom sestrelili. Zrakoplov je prešel gledat na našo stran, kaj naši delajo. Pa poprej je še vrzel bombo na nas. Padla je med kamenje; zadelo ni nobenega. Tu od nas prav lepo vidimo na morje. Ah ljubi moji, ko bi Vi to vedeli, kako je tukajšnji svet lep.

Perila mi ni treba pošiljati imamo ga zmiraj dosti. Tudi kruha Vam ni treba poslati, ker ga imamo dosti in prav dobrega. Cigarete kadim in pušim tako kakor kak turški paša in mislim nazaj na zlate čase in najbolj na Vas preljube domače. Slovenski fantje mi smo mi, po naših žilicah teče kri za našo domovino!

Ustavljene železniški promet v gorenji Italiji.

Iz Milana javljajo, da je v gornji Italiji ustavljen železniški promet skozi 8 dni, ker vse proge uporabljajo za vlake, ki vozijo ranjence s soške fronte.

Ranjenci v Italiji.

Za ranjencev in za hitro nastanjenje po bolnišnicah, je v Italiji jako slabo preskrbljeno. Saniteta ni kos svoji nalogi. Velik odstotek ranjencev dosepe mrtvih že v bližnja mesta. V Milanu, Veroni, v Benetkah in Turinu ni več prostora za ranjence, tako da jih je treba pošiljati celo v Sicilijo, in sicer v velikem številu.

Laški Rudeči križ.

Na Beneškem so zaprli 60 prostovoljcev Rdečega križa, ker so kradli ranjencem. Našli so pri njih velike dragocenosti. Pri petih prostovoljcih so našli v žepih še prste oropanih mrličev. Na prstih so še tičali prstani, ker jih niso mogli v naglici potegniti z njih.

Ujetnikom na Laškem se slabo godi.

Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Na Dunaj je došlo pismo nekega ujetega avstrijskega častnika, ki izvaja: »Nam se tu ne godi dobro. V Steinu (nižjeavstrijski kaznilnici) se jim godi bolje kakor nam. Mrzlo je, zelo zmrzuje in ne dobimo drv, da bi napravili ogenj. Jemo in stanujemo zelo slabo in ne postopajo tako z nami kakor se mora postopati s častniki.«

Nočni pohod po skalnatih gorah.

Naš prijatelj nam piše z italijanskega bojišča dne 25. oktobra:

Zmračilo se je. Na majhni delini stojimo pripravljene na nočni pohod. Podnevi je pot nevarna, ker bi nas lahko sovražnik opazil in potem bi bili pozdravljeni od srpnolov. Četovodja nas opomni, da bo treba celo noč hoditi, predno pridemo do naših postojank. Odkorakamo. Kmala začnemo hoditi navkreber. Gesta tema, da ne vidimo drug drugega. Kaditi nam je strogo prepovedano. Korakamo drug za drugim, kajti steza je ozka. Sprejaj gre kašipot-Bešnjak, ki dobro zna za vsako pešpot za njim cela kompanija, držeč se drug drugega za suknjo. Počasi se pomikamo naprej, liki verige. Potrebno se je držati za suknje, kajti vsled teme se ne vidi tovariš pred menoj, ki je samo en korak oddaljen. Če bi se ziva veriga pretrgala, moramo takej napraviti »alarm«, kajti zadnji konec se potemtakem lahko zgubi, ker nima kašipota. Nekaj časa gre po sreči. Naenkrat pa se spodrsne enemu vojaku, pade, spusti suknjo pred njim idočega tovariša in konec verige ostane vzadi. »Zveza pretrgana«, kriči na vso grlo četovodja, toda za stonj, prvi se izginili. Nekaj časa še tako plazimo naprej. Ostanemo več kot eno uro tukaj. Ke je dobil prvi konec počitek, vpraša častnik, so li vsi tukaj, ko izve da ne, pošlje kašipote nazaj in tako pridemo zopet srečno vsi skupaj. Ta pohod je eden izmed najtežavnejših, ki sem jih napravil, kar sem vojak. Kmala pridemo do najstrmejše pečine,

kjer se mora posamezni vojak približno 20 metrov visoko vleči po vrvi navzgor. Kde bi mislil, da je to megoče, toda iz ljubezni do domovine, se da vse prestati. Proti jutru pridemo na vrh gore, kjer smo pozdravili večni steg. In tukaj je naše novo bivališče.

Franc Bečan.

V naši koči.

Nahajamo se v malem gozdiču, sredi goravja! Koča naša je prav umetno in varno narejena, kar se je pokazalo pretekle dni. Zapazili so nas namreč polentariji, in takoj se je začelo pravo peklensko pokanje okoli nas. Pa zadeti znajo slabo! Deset metrov okoli nas, je bilo vse razkopano od 30-5 cm. topov! Ob vsaki eksploziji se je usipala cela toča kamenja na naše strehe, ki pa nam ni druge škode napravila, kot vrata malo poškodovale.

Mi pa smo se v kljub temu prav izvrstno zabavali. Ko smo se naveličali igre, smo si zapeli krepko domačo pesem: »Slovenski fantje, saj smo mi!«

Mnogo izkrenih pozdravov pošiljamo, domačim, in vsem čitateljem »Slovenskega Gospodarja«, kate-rega tudi mi vsakokrat težko pričakujemo in s pozornostjo čitamo na bojišču.

Kadet Franc Kocmut od Sv. Jurja ob Ščavnici; četovodja Peter Petrovič iz Bukovec pri Ptuj; Ivan Klinc iz Novcevkve pri Celju; Anton Letonja iz Kicarja pri Ptuj in Franc Werlt iz Ljubljane.

Bolgarsko-srbsko bojišče.

Sedaj Bolgari bolj počasi napredujejo, tudi na jugu. Njih uradna poročila pravijo, da je položaj na južnem bojišču nespremenljiv. Gotovo so morali Bolgari na jugu nanovo razvrstiti svoje čete, da si zavarujejo hrbet proti francosko-angleškim četam, ki so se izkrcale in se še vedno nanovo izkrcavajo v Solunu. Ali bodo te čete mogle preprečiti usodo srbske armade, je veliko vprašanje. Po splošni sodbi to ne bo šlo.

Rusi še dosedaj niso napovedali Bolgarom vojske in še tudi niso posegli v vojno drugače kakor z obstreljevanjem Varne z morske plati. Po našem mnenju je to znamenje velikih ran, ki jih je ruska armada zadobila na Poljskem. Rusi niso zmožni postaviti nove armade z novimi častniki, z novo municijo in rovinimi velikimi topovi. Rusija je vojaško hudo oslabiljena.

Na severu, kjer vodi general Bojadjev bolgarske čete, so zavzeli Bolgari Pirot ter se tudi od izhodne strani približujejo glavni srbski trdnjavi, Nišu. Tudi od severa, od Knjaževca prihajajo bolgarske čete vedno bližje Nišu.

Na Donavi je stik med nami in Bolgarijo dosežen, odkar so se naše in bolgarske čete v ozemlju ob Danavi, severno od Negotina združile in pregnale Srbe. Naše ladje že vozijo na Bolgarsko. To je velikega pomena. Bolgarija ima veliko žita, fižola, riža in živine na prodaj. Ako bo naša vlada hotela, bo lahko vsega kupila. Potom Bolgarije pa smo dobili tudi zvezo s Turčijo, kar je velikega gospodarskega in vojaškega pomena. Nemčija bo gotovo poslala Turkom topov in streliva, da lahko nastopi proti Angležem v Egiptu. Tudi vojake za vojsko na Kavkazu proti Rusom bo jim Nemčija oborožila. Iz Turčije pa bomo dobili za vojaštvo bombaža, bakra, salpetra in druge rude. Samo gumija za naše avtomobile še manjka, toda gumi se da vsaj za tovarne avtomobile nadomestiti tudi z železom.

Pirot po krvavem boju zavzet.

Iz Sofije se dne 28. oktobra poroča:

Pe dalgem krvavem boju so bolgarske čete zavzele Pirot in so danes slovesno vkorakale v mesto.

Bolgari osvobodili avstrijske ujetnike.

Pri svojem prodiranju v Macedonijo, so bolgarske čete, v mnogih krajih osvobodile avstrijske vojne ujetnike, katerih niso mogli Srbi pravočasno spraviti naprej. Osvoboženi Avstrijci so že na potu v Sofijo.

Grčija in Rumunija.

Grčija si je z Bolgarijo dobra. Najboljši dokaz za to je, da je Grčija svoje vojaštvo odpoklicala z bolgarske meje. Toda Grčija si je tudi s četverosporazumom dobra, in nič ni storila, da bi zabranila nadaljno izkrcavanje čet v Solunu. Le tolike skrbi, da se ji preveč ne ugnezdijo v Solunu, za to ima tudi svojega vojaštva v Solunu vse polno. Zatrjuje se, da bo Bolgarija v zahvalo za prijateljsko razmerje prepustila Grčiji od Nove Srbije Bitolj ter ji zaradi Albanije ne bo delala nobenih težav.

Grčija želi Albanijo in mihče, razven Italije in Srbije, ji ni v tem nasproten. Zato pa bo nastal zelo zanimiv položaj, ako bo morala srbska armada na albanska tla. Italija bo nemirna, še bolj pa Grška. Grška zna uporabiti to priložnost, da vkoraka v Albanijo in jo zasede. Saj zbira ob meji že svoje čete. Grški oficirji pa s komitaši že v Albaniji delajo nemire proti — Srbom in Italijanom.

Težko je verjeti, da bi Grčija proti nam ali proti Bolgarom posegla vmes. Prej zna delati težave četverosporazumu zaradi njegovih čet v Solunu. Toda za to še je čas, ko je srbska armada popolnoma premagana.

Rumunija je za nas še vedno bolj negotova kakor Grčija. Toda vojske proti nam skoro gotovo ne bo začela; kajti potem bi uporabila gotovo boljše trenotek kakor je sedanj. Glede žita in drugih potrebščin pa nam Rumunija še nadalje dela velike težave. Je pač resnica, česar ne smemo pozabiti, da je skoro vsa javnost v Rumuniji proti nam.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

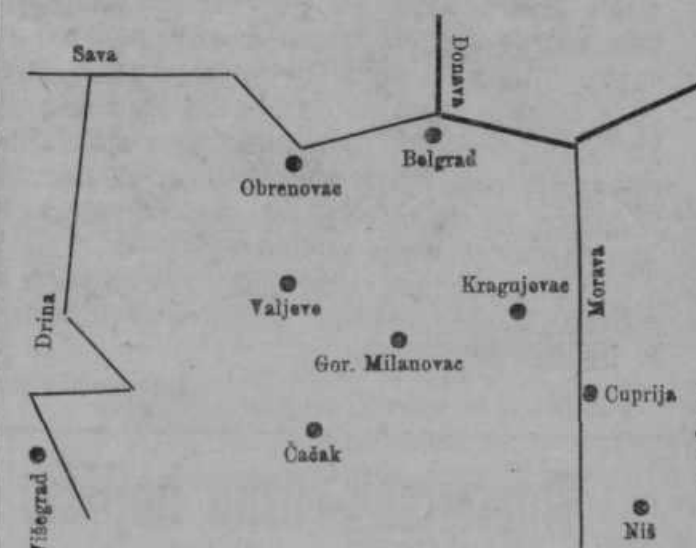
Kaj bo s Srbijo?

Vsakdo sedaj hoče vedeti, kaj bo s Srbijo, ali bo izbrisana iz zemljevida, kako bo razdeljena in kako bo s Črnogoro.

Splošno mnenje je, da bo Srbija razdeljena med Avstrijo, Bolgarijo in Grčijo. Splošno mnenje je tudi, da bo Črnogora istotako morala izginiti, ker bi bila sicer središče in zatočišče srbske iredente. Z deželami izgineta seveda tudi obedve vladarski rodovini. Črnogoro bi dobila Avstrija, ki bi postala soseda Grške v Albaniji.

Drugi zopet mislijo, da se bo sicer večina Srbije razdelila med Avstrijo, Bolgarijo in Grčijo, a da bo nekaj Srbije ostalo, ki bo združena s Črnogoro v eno državo. V tej novi državi bi vladala rodovina, na katero bi se Avstrija in Nemčija lahko brezpogojno zanesli. Imenuje se ime vojvode meklenburškega, ki je tudi v sorodstvu z rusko carsko hišo, iz česar se izvaja upanje, da bi Rusija ne nasprotovala posebno hudo.

Toda, in to povdarjamo, to so le ugibanja. Kako se v naših odločilnih krogih v resnici misli o usodi Srbije, to bomo uradno in zanesljivo še le izvedeli pri mirovnih pogajanjih.

Gornji Milanovac naš.

Čete generala pl. Kövesa, ki so prodirale južno od Valjeva, so dne 31. oktobra zavzele mesto Gornji Milanovac, ki leži zahodno od Kragujevca.

Srbi izročili Kragujevac.

Po zavzetju Gornjega Milanovca in vsled ne prestanega prodiranja naše armade ob Moravi Srbom ni bilo več mogoče držati svoje trdnjave.